

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acésta ese in tóta domineca,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretiuu pentru Ostrunguri'a: pre anu
6 fi. pre 1/2 de anu 3 fi. pre unu tri-
luniu 1 fi. 50 cr.; éra pentru Strai-
netate: pre anu 8 fi. pre 1/2 de anu
4 fi. pre unu triluniu 2 fi. in v. a.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Tóte siodeniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diriginte a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tacee timbrale.

Depiese pe drotu.

Date in Pest'a pre anim'a góla, ajunse la poporele „Gurei
Satului“ nu sciu candu.

Dupa un'a batalia, lupta crancena si infricosiata
de 24 óre, Mircea Banu fú sílitu sà capitulesc,
lasandu in manele lui Vasalica celu puternicu
totu materialulu si proviantulu seu, (care si asiè nu
erá pré multu), si o luà la fuga; ér' invingatoriulu
dede urmatóri'a proclamatiune:

Catra popórele mele!

Noi Vasílica celu puternicu, d'in mil'a lui
Domnudeu si pr'in slabitiunea lui M. Banu, amu
apucatu cu armele argatiloru mei tóta imperati'a lui
M. Banu, si ne-amu facutu Domnu stapanitoriu preste
tóte popórele „Gurei Satului.“

Deci dara amu ordonatu, si ordonamu:

Ca toti credintiosii si supusii fostului stapani-
toriu M. Banu, de la 26. Martiu incependu, tóte
darurile si omagiurile loru sà-le depuna la petiórele
poterniculu Vasílica, Domnulu tuturoru flécuriloru,
sbiciuitoriuu renegatiloru, si judecatoriuu, tuturoru
blastamatiiloru.

Acei credintiosi, cari se voru grabi a depune
omagiurile loru, pr'in solvirea darii directe de 6 fi.
pe anu, si pr'in conlucrarea la intarirea imperatiei
lui, li se va tramite ordinulu celu mare a lui Tand'a
si Mand'a, si câte un'a cununa de lauri, implatita de
Trénc'a si Flénc'a.

Comendantiloru, gubernatoriloru, si tuturoru svet-
niciloru d'in laintru, li se asigura si de ici 'nainte tóta
grati'a de care s'au, impartesitu si pone acum'a.

Datu in cortelulu nostru generalu in Aradu, stra-
t'a Teleki-ana Nrulu 27. anulu de rondu 1871. éru
alu imparatiei nóstre providentiali I. lun'a lui Martiu 26.

Tand'a, m. p.
ministru secretariu.

Vasílica, m. p.
Domnulu flécuriloru.

Catra voinicii nostrii.

Buna diu'a! copilasi,
Voinicea de pr'in orasiu,
Cari ve numiti coconasi.

De ce stati si ve ganditi
Si la mine nu grabiti.
Ca sà ve mai procopsiti?!

Cà eu sum profesoru mare,
Vi voiu spune glume, éra
Voi veti ride fórté tare.

Póte, nu aveti parale?
Ast'a-aru fi rusine mare
Pentru cei cu *oculare!* . . .

Ér' voi cei depe la sate
Nu stati totu gure cascade,
Si ne dati si voi *bucate.*

Barem câte-o straitia plina,
La trei luni sà ni totu vina
C'asiè sà potemu trai
Pan' ce altele-oru vení.

Si-apoi voi sà fiti siguri,
Cà veti capatá flécuri,
Si de *fruptu*, si cam de *postu*:
Cum va fi si — *costulu nostru!* . . .

Cortulu lui Siamù Banù,

in care d'in numerós'a familia a lui Siamù Banù abiá a mai remasu elu cu muerea sa Zamfir'a, soru-sa Gafin'a si fetiorii Cul'a si Adamutiú.

Gafin'a (sosescé din satú, si inca departe striga:) Se ve spunu o veste nóua, ce am auditu-o la fotana. Candu veniam eu acuma din satú, inca de parte am vediutu standu o gramada de muieri la fontan'a d'indre drumuri, unde bateau in palmi a paguba, éra altele faceau un'a catra alt'a cu manile si cu capulu, ca si candu s'aru sfadi. Eu vediendu din semne, cá trebue sà se fi intemplatú ce-va lucru mare, m'am apropiatu de ele sà audu si se vedu ce póte fi? Din vorbele loru inca nu am potutu affá alt'a, decâtú cá tóte se vaierá, si fia-care se plangea la cele-l-alte despre pagub'a ce li-sa intemplatú. Un'a dícea: cá erá dragalasiu, ceea-lalta: cá erá frumosu, alt'a: cá dá dreptu totu de un'a la muieri, candu se plangeau asupra barbatiloru; alt'a dícea: cá erá omulu celu mai harnicu, pentru cá elu nu-si pregetá neci odihn'a de nópte pentru binele si linistirea satului, — la aceast'a raspunde alt'a: dreptu ai, cá-ti erá mai mare dragulu a traí, si poteai dormi cu usiele descise, ba candu-ti erá barbatulu dusu de a casa, nu erá o nópte se nu te caute, si celu putínu se te intrebe ce faci. Alta díce: asiá este, ba sér'a-ti erá mai mare dragulu a merge in siedietóre, cá mai in tóta sér'a cautá siedietóri'a atátu a feteloru cátu si a nevesteloru, si apoi mai pe tóte ne netediá pre obrazu si ne piscá de barba; alt'a adange: ei dar' nuntile si ospetile? nu-ti trecea cá nu esti in raiu, candu venia dinsulu la nunte, si apoi totu de un'a Dumniului trebuiá se incépa mireas'a a o juc'a, si o cinstea incá cate cu unu taleru. In urma adange veduv'a cea tenera a lui Nicolau Scovarda: acum' Ddiu se-lu tiena si ajute in tóte drumurile lui, cá despre altele nu sciú, dar' pre mine sciú cá m'a ocrotitu din tóta inim'a de candu mi-a muritu barbatulu, cátu spunu dreptu, cá nu-lu voiu mai uitá in véculu vécului. Candu curgeau mai bine povestile, eata cá vine si preutés'a cea tinera, si intréba: ce ve sfatuiti muieri? La care raspunde dascaliti'a: acum' am gatatu cu tóte sfaturile, cá pre morti nu-i mai invié. Preutés'a spariata: ce? cumu? cine a muritu fera scirea mea? Dascaliti'a: nu a muritu nimenea, dar' ea si candu aru fi muritu, si nu te mai face neci Dt'a, cá dóra vei sci, cá Dumniului *Smircea* s'a lasatu de tyistyi'a „Gurii Satului“*)

*) Ba numai am impartitú pit'a cea de secura!..

Preoteas'a: cumu se nu sciú, cá reu-mi pare si mie, nu vi inim'a vóstra mai rupta ca a mea, dar' trebue se inghitu durerea in mine cá erá ca unu steagu si ca o flóre in satú; inse nu ve superati nemic'a. cá Ddiu grigeste de ómenii bunu si drepti. Precumu mi-a spusú pop'a, apoi in loculu lui *Smircea* a ajunsú „Gura la Satu“ *Vasiesiu Perde-vér'a*, care si pana acum'a nu a fostu còd'a satului, ei inca din teneretiele lui a fostu totu *Vatavulu Siedietoriloru*, si pana acum'a, cátu s'a îngángitu de spate. Apoi am auditu cá densulu nu are somnu, nici nópte si pentru binele satului si alu nostru e totu de un'a gat'a se-si dee si pelea, pentru cá carnea nu-lu pre imbulzeste. Eu puiu nedesdea in Ddiu si credu, cá cu elu vomu fi mai cu omu de cátu cu *Smircea*, care erá invaluitu pré cu multe. Numai precumu am auditu d'in gur'a popii, *Vasiesiu Perde-vér'a* are o slabitune, cá nu se póte biculuí cu popii si cu vladicii, — nu scie seraculu, cá mai curendu ti-a resari mazerea semenata pre pariete. de cátu se se indrepte unu popa ori vladica, dupa cuvintele altui'a; (se intórce apoi catra veduv'a lui Nic. Scovarda si punendu-si man'a la gura díce incetu:) póte candu s'aru preface *Vasiesiu* in chipu de muiere cam frumusica, nu díce cá nu aru mai invinge si cáte cu unu popa ori vladica, ca se-lu indrepte pre calea cea buna, dar' altumintrelea, — pace buna! -- Destulu atát'a muieri!! Se nu dícemu hopu, pana nu suntemu in jocu, — dar neci in apa se nu ne aruncamu, pana nu ne vomu vedé de paguba. Haideti acumu care in cotro, cá-lu vomu vedé dumineca si pe *Vasiesiu* la jocu, cá la beserica nu ambla. Asiá apoi la vorb'a preutesei s'au dusu tóte muierile catra casa. Eu m'am mai uitatu dupa ele, inse si pe drumu, - si mai scuturá capulu cátu un'a esprimandu-si parerea de reu. Asiá eu inca am grabitu acasa ca se ve spunu se sciti cá Domnulu *Smircea* si-a luatú catrafusele dela tyistyi'a „Gurei Satului“ si in loculu lui s'a alesu *Vasiesiu Perde-vér'a**) care precumu vorbeau la crisma s'a suitu odata intr'unu pomu si dupa ce s'a saturatu de póme, apoi i-a fostu lene se se scobóre cá omenii, ci a inchisu ochii si s'a lasatu d'in vervulu pomului josu, cátu pucíne óse i-au mai rremasu la locu. Unii ómeni vorbiau in crisma si despre aceea, cá l'oru zugraví toema cumu este, si l'oru pune pe tabl'a d'in capulu satului, ca se-lu cunósca norodulu.

Adamutiú (vine dela scóla totu cu fug'a, si candu vorbiá *Gafin'a* mai bine, incepe elu inca de a fara): No dada! eata am fostu la scóla, si acum' am venitú acasa de séra.

Siamù Banù: Bine ai facutu dragulu dadii, dá vina tu in cóce si-mi spune ce ai invetiatu tu astadi in scóla?

Adamutiú: Dá apoi astadi nu am invetiatu multe, cá domnulu dascalu mai tóta dio'a a fostu dusu, si in scóla a rremasu cu noi numai copilulu helu mai mare a dilariului d'in capulu statului, si apoi acest'a inca nu ne-a invetiatu alt'a, decâtú numai a injuratu pre heia-l-alti baieti de „cruce“ si de „nastere“ pentru ce nu tacu; si apoi duoi baieti au cadiutu cumu sariau peste scaune si unulu si-a spartu capulu. Domnulu dascalu a fostu dusu cu parintele la o ingro-

*) Da numai de gerantu *spendiaratoriu*, voiu sà díce *respondietoriú*.

patiune, că a moritu o muiere bețtrana, și acolo au facutu și comandare, și apoi domnulu dascalu sciindu cantă mai bine la poména, a trebuitu se rremana pana în capetu. Acum'a apoi, dupa ce s'a gatatu poména, a venitu cu parintele pana în dreptulu crismei; parintele s'a bagatu acolo și domnulu dascalu a venitu în scóla. inse nu sciú pentru ce a fostu maniosu, că-i erau ochii rosii, și ei intorcea cu capu cu totu, dar' amblau în cetu ca foi nostri. S'a pusú apoi la mésa. inse de maniosu ce erá, nu ne-a potutu inventiá nemicu, ci si-a pusú capulu pre mésa, și a totu scuipatu sub mésa, la inceputu mai raru, dar' apoi totu mai desu mai desu, pana candu odata și redicá capulu și a dísu: se mergemu la dracu-a casa, și apoi *domni' alui a esitu d'in tãiu afara* și noi dupa elu . . . Noi am esitu în drumu. eara domnulu dascalu s'a dusu totu redimandu-se cu man'a de pariete pana la fundulu scólei de catra gradina, și apoi acolo s'a radiematu cu capulu în pariete și a inceputu a scuipá totu ca man'a de grosu d'in gura. Noi amú vediutu, că ne-amú bagatu în ocolulu de langa scóla și ne-amú uitatu pr'in gardu, pana ne-a alungatu muierea dela cas'a aceea d'in ocolu. Venindu apoi acasa pre langa crisma, am auditu pre parintele cantandu acolo cu ficuratoriulu ca la pomene, candu redica unu ulciору cu vinu în susu și punu toti cãti incapu man'a pe ulciору, și altii unulu pe umerulu altui'a și ulciору-lu totu hutiutiue în susu și în diosu. Afarra langa crisma stá niscari fetiori și între dínzii unulu care a fostu catana și scie și carte, și ahel'a dicea: „lasa că voru dá ei de draculu, că acum'a a venitu altulu în loculu lui *Somircea* de „Gura la Satu“ și ahel'a în locu de a le dá în cinste cazani'a „Gurii Satului“ li-a mai dá și preste nasu la popi, cari tienu prohodulu în crisma, și la dascali, cari radiema cu capulu parietele scólei. Noi inca amú vrutu se ascultamu la cantarea parintelui, dar' ne-au alungatu de acolo fetiorii ahei'a.

Cul'a: Nó dada! la buna scóla ai datu pre Adamutiú, ast'a-e scóla și biserica ta, ferra care omulu nu e omu plinu? Serraca lume, ce vaca buna de lapte mai esti. Norroculu meu că eu am rremasu langa foi și langa barrosu.

Siamú Banú: Acum' dragii dadii lasati-me, că heste dóue vesti, ce mi-au adusu copii astadi, mi-au astupatu gurr'a, cãtu nu mai potú dice neci o horrba. M'oiu socoti pana diminétia ce se mai facu, ferra tu Adamutiú și mane vei merge la scóla, se vedemu cumu va fi dascalulu candu nu e maniosu.

CIGURI-MIGRUI.

× La Lyon (în Franci'a) Loj'a francemaçonica au inchiáétu urmatóri'a sentintia: „*Wilhelm* și amenduoi ai sei ajutori *Bismark* și *Moltke*, mancatori de ómini și faptuitori a mai multoru talbarie, ca nesce 3 cani turbati, sunt osenditi la móрте. Toti fratii nostrii d'in Germani'a și d'in totu universulu sunt insarcinati cu esecutarea sentintiei presínте. Pentru fia-care d'in 3 condamnati, dobitóce selbatice, se da premiu de unu milionu franci acelu'i'a care va esecutá sentinti'a, séu familiei lui.“

(Dupá „Nene Presse“)

□ Unu domnu invitá la unu balu pre o dama la dantiu. Dar' domnule — i observá acést'a — nu ai manusi!
— Nu face nemicu, — díse domnulu — dupa dantiu m'oiu spalá indata! . . .

— La preumblare damele nemaritate n'aru pré trebú sà-si avinte batistele, că-ci s'aru poté luá dreptu semnu că aru voi sà — capitulese.

+ „O saritura dupa acést'a punte în ghirla și me scapu de tine!“ dicea o femee catra barbatulu seu superata.

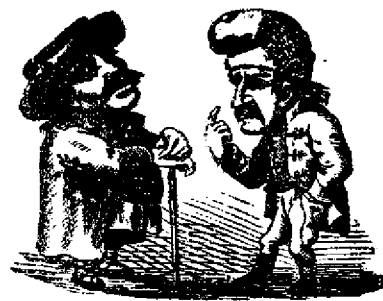
— „Si pre mine asemenea“ — respunse acést'a cu sange rece.

(dupa „Felinarul.“)

□ Tiganulu ca honvedu venindu a casa cu licintia, și insemandu-si bine că pre honvedii de rondu la regimentu în unguresce i numescu „*közember*“, ilu întrebá unu romanu de la sate, că ce feliu de tistu (oficeriu) e dínసుlu la honvedii, de are cióreci rosii, dóra e stragiamesteru, ori caprariu?

— Ba nu, — respunse tiganulu falosu — eu nu-su numai *gazember*, că-ci la noi la honvedii nu numai tisturile, ci și *gozemberii* toti pórtá cióreci rosii!

TANDA SI MANDA.

T. Cetitu ai în foi despre omorulu celu crancenú d'in Belintiu, ce l'a comisu solgabireulu de acolo?

M. Am întielesu tóta treb'a dela unu prictenu alu meu, și apoi solgabireulu nu e neci cãtu vinovatú

T. Cumu asié d'apoi că tóte foile d'in Pest'a au fostu pline de . . .

M. Daru candu nu sunt acele pline de — *fécuri mintiunóse!* . . .

T. Scii frate cari oru fostu cuvintele cele d'in urma a fia-iertatului ministru Eötvös?

M. Care?

T. „Sum mangaiétu, că înainte de a me mutá la locurile dreptiloru, am implinitu și o dorintia ferbinte a romaniloru, denumindu pre *Ólteanu* de episcopu“.

M. Dómne iérta-lu, că nu a scuitu ce a vorbitu în dóg'a mortii!

Ce „epistolia“ aru fi fostu scrisu „Gur'a Sutului“, déca aru fi elu „O Despota“ în „Bucovina“. . . .

„Nro“ — totu acel'a, cu care v-am mui „spalatu“ în a. tr.

„Cerculariu“

catra papusiele epuróse, vreu se dícu: a eparchiei nóstre!

Prin multa esperiintie, dela *Palieviciu* pen' la *Dronu* cu nepotii si euscarii mei pintre si pe langa densii, ne-amú incredintiatu adica eu si fainulu „*Bach*“ alu meu — (sà-i diceti „*Wolgeboren*“), cumu-cà nu pncini, ba asisi mai toti d'in preuti — vreu sà dícu, papusie ai epar — ceca! ai epuricii nóstre, ce-e totu un'a cu — pasialiculu nosru, se improtivescu dorintieloru nóstre celoru binevoitoare, — n'am nevoe se ve spunu, că mie lui *Wolgeboren* si némuriloru nóstre — „indaratnice“ . . . cãci eu nam datu destulu de priceputu anu, la rugarea vóstra pentru imbunatafrea lefiloru, ad nrn. 2530. *ca se me rugati de ertare*, — aice asiú fi fostu primitu chiaru si deputatiune, cãci ati cerutu pr'in „adrese“, „petitiuni“, „jeluri“, „article diuaristice“, si „telegrame“ autonómia si congresu, de-óra ce voiu sciti, ca eu sum dejá autonomu si am si congresuri cu densii, cu „*Wolgeboren*“ si cu *Madam'a*, dsale si aceea, totu-deun'a, vér'a si iérna,

diu'a si nóptea in binele vostru celu alu nostru. Voi inse nu m'ati ascultat! graiti de Cristosu, de Apostoli, de asiadiaminte sínodale, de „legi fundamentale“ tai chto mai znaje szo: si aceste tóte vreu eu sa sciti, cà sum eu si *numai* Eu, Ekszell — ba nu! „Gura cas — inca nu!“, „Gura satului“! . . . si cà aceea deci, ce voiti voi pentru obstia si pentru voi, nu e ertatu sà fia alt'a, decatu numai aceea, ce vreu *Eu* eu congresulu meu. . . .

Ce! voi vreti *biserici*? la ce? — eu n'am catedrala de vr'o 400000 de lei si in ea o „strana“ mai stralucitória de catu a imperatului? — Ce mai vreti voi? *scoti* pentru poporu? la ce? sa fia si poporul cuminte, n'am eu destulu necadiu eu voiu? Apostolii n'an umblatu la scoti. . . si eu inca sum *Vla* — guitu de ghibus, alefu si beisu: era jidanii si alti straini cati se folosescu de dragostea nóstra crestinésca la scól'a reale de aice, la gimnasiu din *Su* — gigari'ta si chiaru si din fondu de-a dreptulu. Ce mai vreti? case parochiale? o nepriceputiloru si zabavnei la minte! dá nu vedeti voi ce palatu mi-facu mie, cà ati incapé si voi totii in trensulu; — si costésa inca pre atata, catu nu costá tóte casele vóstre parochiale, *bisericele* si scoli? —

A, voi vreti congruo mai bune! — „in daratinci-ia“ „ticalósa“ — „acrisa cu desonóre in istori'a vóstra inca dela anulu 18— brrr! 48. „vo imje otza! . . .“ candu ati iscalitu — „sotoneke!“ — dóue petitiuni pentru spasan'i'a pecateloru mele — intr-o manastire: da nu sciti voi cà eu de vr'o 25. de ani incóce me spasescu, cà am o léfa de 15000. pe anu, en numerati càti facu pena acum, si càtu bine v'am facutu eu vóa pentru ei! dela Nicolaiu, fratele meu, ce l'am pusu in loculu, sciti voi: si dela Illarionu nepotulu meu pentru carele alun-gaiu: pre — sciti inca pre cine; si pena la Vicoaulu de josu, rectoriatu, comorosianiatu, predicatoriatu s. a. câte mai multe vi-am facutu tóte bine, — ce mai vreti? nu ve facu bine? ca sà ve aretu, cu ce adevèru si sinceritate ve iube scuu pre voi si *biserica* vóstra, chiaru si „secretariatulu“ l-am datu unu omu strainu, numai ca sà ve eruti pre voi, iubitoru mei! si acestu omu strainu sermanulu, pórtu cu multiemire sarcin'a ce i-am impus-o eu cu una mia si 600 de fr: pe anu, asiá eu multiemire cum pórtu si madam'a dumitale „inelele“ „stofele“ „galbenii“ s: a:

ce i le-am trimesu si adusu dela Vien'a, si voi totu mai — rapseiti „indaratniciloru!“

Tacetii mai bine, cà de me maniiu, ve lasu, si me duca era pe vr-o diumetate de anu la Wilden Mann

In resiedinti'a mea de langa — Amsteru 8. Fauru 1871.

Eugen nu alui Napoleonu, ci de „Gura Satului.“

Publicatiune.

Se afla spre vindiare la Redactorulu dirigitu alu acestui diariu urmatóriele **nóue** uvrage:

1. Poesie de *Julianu Grosescu*, cu portretulu autoriului. Pretiulu: 2 fi.

2. *Buchetu*, cadriulu romanu, pentru fortepianu, compusu de domn'a **Mari'a Nicóra** nascuta de **Sierbu**, Pretiulu cr. 80.

3. „*Gur'a Satului*“, de pe semestrulu **Juliu—Decemvre** 1870. brosiuratu. Pretiulu fi. 3.

4. „*Calendariulu Babeloru*“, ilustratu. **Calendariu prostu** pentru ómini cuminti pre anulu 1871. Pretiulu numai cr. 30.

Dela 10. esemplarie din fiacare opu unulu se da ca rabatu.

MELITIA REDACTIUNEI.

Domnii concetatienu, cari n'au respunsu inca abonamentulu D-loru pre trecutu, sunt rogati, sà binevoésca a-lu respunde càtu mai curendu, spre regularea compturiloru nóstre.

D'in nrulu 2. si 3. nu mai avemu esemplarie. Deci neci cà potemu satisfice dorintiei aceluor domni, cari au binevoitu dílele aceste a-lu cere, séu a-lu reclamá, si nu vomu poté neci in venitoriu. D'in cele-l-alte esemplarie inse potemu inca servi!

Dsiórei Sofia Ciobot'a in *S.* — te-amu inregistratu de abonata pre lunelu Fauraria, Martisioru. si Aprile.

Dni P. in *Bogiuru*. — Pentru cei 5 nri ceruti si speduiti dejá, vei avé sà ni respondi cruceri 50 franco. Salutare!

Dni G. L. In *Dev'a*. — Sà ti tramitemu d'in „*Calendariulu Babeloru*“ câte esemplarie?

La cestiunea basericei „Santei Treimi“ d'in Brasiovu.

Csávolszky Lajos: No cumu-ti place grecule remeculu meu, — esci indestulatu?

Veres, advocatulu greciloru: Bini, forte bini; iachi-ti dara si parale pentru blastamat'i'a ta.

Cei doi catiei: Bravo! colegulu nostru face geschäfturi bune, — vomu avé si noi rehbach de acolo. . . .